

Koulukuljetusten kilpailutus lukuvuosille 2021-2022 ja 2022-2023 / optiolukuvuodet 2023-2024 ja 2024-2025 / Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö dnro 1407/03.04.04.04.10/2023 / Markkinaoikeuden vastinepyyntö dnro 533/03.04.04.00.04/2023

SIVLA 24.08.2023 § 94

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Sivistyslautakunta päätti 13.6.2023 § 81 ottaa optiolukuvuodet 2023-2024 ja 2024-2025 käyttöön seuraavien liikennöitsijöiden kanssa:

Reitti 1 Liikenne Jarmo Kyllönen Oy
Reitti 2 Linja-autoliikenne A. Tuominen Ay
Reitti 3 Liikenne Jarmo Kyllönen Oy
Reitti 4 Liikenne Jarmo Kyllönen Oy
Reitti 5 Satakunnan Palvelutaksi Oy
Reitti 6 Linja-autoliikenne A. Tuominen Ay
Reitti 7 Linja-autoliikenne A. Tuominen Ay
Reitti 9 Hakalan Liikenne
Reitti 10 Liikenne Jarmo Kyllönen Oy

Sivistystoimen hallintopäällikkö valtuutettiin allekirjoittamaan ostoliikennesopimukset.

Oikaisuvaatimus

Sivistyslautakunnan 13.6.2023 § 81 päätökseen on tehty oikaisuvaatimus 26.6.2023.

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä T:mi Matka-Jortikan yrittäjä Ari Jortikka on liikennöinyt varsinaisen sopimuskauden (1.8.2021-31.7.2023) aikana eli lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023 koulukuljetusreittejä 8 ja 11, joten hänellä on asianosaisena oikeus tehdä oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on tehty säädetyssä ajassa ja on siten otettava tutkittavaksi.

Ari Jortikka hakee oikaisuvaatimuksessa muutosta päätökseen siltä kohdin, kun päätöksessä on jätetty ottamatta käyttöön kilpailutettujen koulukyytien optiolukuvuodet 2023-2024 ja 2024-2025 T:mi Matka-Jortikan kanssa. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä oikaistaan siten, että optiolukuvuodet 2023-2024 ja 2024-2025 otetaan käyttöön myös T:mi Matka-Jormakan (kirjoitusvirhe oikaisuvaatimuksessa) kanssa. Ari Jortikka pyytää Säkylän kuntaa korvaamaan oikaisuvaatimusta koskevat oikeudenkäyntikulut asiassa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua asian ratkaisemisesta.

Päähakojen oikaisuvaatimusta on perusteltu seuraavasti:

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan sivistyslautakunnan päätös 13.6.2023 § 81 koskien optiolukuvuosien 2023-2024 ja 2024-2025 käyttöönottoa on tehty siltä osin virheellisin perustein, kun päätöksessä on jätetty optiolukuvuodet ottamatta käyttöön T:mi Matka-Jortikan kanssa. Jortikka

katsoo, että kyseinen päätös on tehty vastoin hallinnon oikeusperiaatteita sekä perustelematta sitä hallintolain 45 §:n edellyttämällä tavalla. Oikaisuvaatimuksen mukaan päätöksessä ei ole riittävällä tavalla perusteltu, mihin optiolukuvuosien jättäminen käyttöön ottamatta T:mi Matka-Jortikan osalta perustuu. Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että päätöksessä on tuotu esiin, että optiolukuvuodet voidaan ottaa käyttöön yhtä liikennöitsijää lukuun ottamatta tarkentamatta mitä liikennöitsijää rajausta koskee. Päätöksen on todettu perustuvan keväällä 2023 toteutettuun koulukuljetuskyselyihin, puhelimitse ja sähköpostitse tulleisiin palautteisiin sekä tilaajan tekemiin havaintoihin. Päätöksessä on tuotu esiin, että kyseinen liikennöitsijä on kuljetussopimuksen aikana rikkonut sopimusta alimitoitettulla kalustolla ja sillä, ettei häntä ole akuutissa ongelmatilanteessa tavoitettu puhelimitse.

Päätöksen perusteleva

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Käsiteltävänä olevassa asiassa oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös on syntynyt kunnallisen monijäsenisen toimielimen päätöksellä.

Säkylän kunnan ja T:mi Matka-Jortikan välinen lukuvuosien 2021-2022 ja 2022-2023 (1.8.2021-31.7.2023) ostoliikennesopimus päättyi 31.7.2023. Ostoliikennesopimuksen kohdassa 9. Sopimuksen voimassaolo todetaan: Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy 31.7.2023. Optiolukuvuosien (2023-2024 ja 2024-2025) käyttämisestä päätetään myöhemmin erikseen.

Optiolukuvuosien 2023-2024 ja 2024-2025 osalta tilaajalla (Säkylän kunta) on oikeus päättää ne liikennöitsijät, joiden kanssa optiolukuvuodet otetaan käyttöön. Toisin sanoen tilaajalla on asiassa päätösvalta. Tilaajan ei tarvitse perustella optiolukuvuosien käyttöönottoa tai käyttämättä jättämistä, koska hankintalaissa ei ole säännöksiä, jotka velvoittaisivat hankintayksikköä käyttämään optio-oikeutta, vaan mahdollisen optio-oikeuden käyttäminen on hankintayksikön / tilaajan harkinnassa. Optiolukuvuosien käyttöönottoa on harkittu toteutuneen toiminnan perusteella kahden varsinaisen sopimusvuoden ajalta. Huolimatta tilaajan oikeudesta jättää päätös perustelematta, päätöksen on todettu perustuvan keväällä 2023 toteutettuun koulukuljetuskyselyihin, puhelimitse ja sähköpostitse tulleisiin palautteisiin sekä tilaajan havaintoihin. Päätöksessä on tuotu esiin, että kyseinen liikennöitsijä on kuljetussopimuksen aikana rikkonut sopimusta mm. alimitoitettulla kalustolla ja sillä, ettei häntä ole akuutissa ongelmatilanteessa tavoitettu puhelimitse. Palautteet ja kirjatut sähköpostit ovat oheismateriaalina.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että päätöksessä on tuotu esiin, että optiolukuvuodet voidaan ottaa käyttöön yhtä liikennöitsijää lukuun ottamatta tarkentamatta mitä liikennöitsijää rajausta koskee. Sivistyslautakunnan päätöksessä on lueteltu ne kuljetusreitit ja liikennöitsijät, joiden kanssa optiolukuvuodet on päätetty ottaa käyttöön. Luettelossa ei ole mainittu T:mi Matka-Jortikan lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023 liikennöimiä kuljetusreittejä 8 ja 11, joten rajauksen kohteena ollut liikennöitsijä ilmenee siitä.

Oikaisuvaatimus ja siinä esitetyt perustelut eivät anna aihetta katsoa, että päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai, että päätös olisi muuten lainvastainen, jolloin päätöksen muuttamiselle ei ole perustetta.

Oheismateriaali

1. Valituksen kohteena oleva päätös
2. Oikaisuvaatimus
3. Säskylän kunnan ja T:mi Matka-Jortikan välinen ostoliikennesopimus 20.5.2021
4. Kevään 2023 koulukuljetuskyselyjen yhteenvedot (huoltajien ja yläkoulun kuljetusoppilaiden palaute)
5. Puhelimitse ja sähköpostitse saapuneet palautteet

Lisätietoja	Sivistysjohtaja Päivi Österman, puh. 044 517 0008 tai sivistystoimen hallintopäällikkö Sarita Sandelin puh. 044 783 1070
Esittelijä	Sivistysjohtaja Päivi Österman
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.
Päätös	Esityksen mukaan.

=====

SIVLA 09.11.2023 § 116

Lausuntopyynnön kohteena oleva päätös

Sivistyslautakunta päätti 24.8.2023 § 94 hylätä T:mi Matka-Jortikan oikaisuvaatimuksen. (päätös toimitettu 29.8.2023 sähköpostitse Valittajalle)

Lausuntopyyntö

Sivistyslautakunnan 24.8.2023 § 94 päätökseen on 28.9.2023 toimitettu Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö. Hallinto-oikeus on myöntänyt 2.10.2023 lausuntoon lisäaikaa 30.11.2023 asti. Hallinto-oikeus pyytää vastaanottajaa / Säskylän kunnanhallitusta

1) antamaan oman lausuntonsa ja hankkimaan asiassa päätökset tehneen sivistyslautakunnan lausunnon, jossa viranomainen

- antaa selostuksen asiasta
- vastaa valituksessa esitettyihin vaatimuksiin
- lausuu esitetystä selvityksestä

2) toimittamaan asiakirjoihin

- selvityksen hankinnan ennakoidusta arvonlisäverottomasta kokonaisarviosta
- selvityksen siitä, miten ja milloin sivistyslautakunnan päätökset 27.4.2021 § 23, 13.6.2023 § 81 ja 24.8.2023 § 94 on annettu valittajalle tiedoksi ja mitkä asiakirjat tiedoksiänto on käsittänyt
- tiedon siitä, onko optiokausia koskevat sopimukset jo allekirjoitettu tai päätös 13.6.2023 § 81 muutoin pantu täytäntöön
- käsityksensä siitä, onko kyseessä julkisista hankinnoista annetun hankintalain soveltamisalaan liittyvä hankinta
- hankinnasta julkaistut hankintailmoitukset tai selvitys, miksi hankintailmoitusta ei ole julkaistu
- tarjouspyyntö
- edellä mainitut päätökset liitteineen

muut päätöksen perusteena olevat asiakirjat sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat

3) sisällyttämään selvitykseen luettelon toimitetuista asiakirjoista

Säkylän kunnanhallituksen lausunto Turun hallinto-oikeudelle

Lausunnon laatijana on toiminut asianajotoimisto Roihu Oy:n asianajaja Tuomas Aho.

Sivistyslautakunnan kohteena olevassa päätöksessä on ollut virheellinen muutoksenhakuosoitus. Oikea muutoksenhakuosoitus on markkinaoikeus. Kunnanhallitus pyytää hallinto-oikeutta ohjaamaan asian käsittelyn markkinaoikeuteen ja toimittamaan asiaan liittyvät asiakirjat. Palautteet ja koulukuljetuskyselyn tulokset -dokumentti pyydetään käsittelemään ei julkisena asiakirjana.

Säkylän kunta on sivistyslautakunnan 9.2.2021 päätöksellä § 7 käynnistänyt esi- ja perusopetuksen koulukuljetusten kilpailutuksen lukuvuosille 2021-2022 ja 2022-2023 sekä optiona kahdelle seuraavalle lukuvuodelle. Reittikohtaiset koulukuljetusten liikennöitsijät valittiin lukuvuosiksi 2021-2022 ja 2022-2023 tarjousten käsittelyn ja vertailun perusteella sivistyslautakunnan päätöksellä 27.4.2021 § 23. Päätös on annettu Valittajalle tiedoksi 29.4.2021. Säkylän kunta ja T:mi Matka-Jortikka ovat 20.5.2021 solmineet ostoliikennesopimuksen ajalle 1.8.2021-31.7.2023. Sekä hankintapäätöksen että ostoliikennesopimuksen mukaan optiovuosien käyttämisestä määrättiin sopimuksessa päätettäväksi myöhemmin erikseen.

Sivistyslautakunnan päätöksellä 7.3.2023 § 32 (annettu Valittajalle tiedoksi 14.3.2023) koulukuljetusten kilpailutuksen optiolukuvuodet 2023-2024 ja 2024-2025 on päätetty käyttää, kuitenkin ehdollisesti niin, että ennen optiosopimusten allekirjoittamista lautakunnan on saatava varmuus koulukuljetusten laadukkaasta, turvallisesta ja sopimuksien mukaisesta toteuttamisesta. Sivistyslautakunta päätti 13.6.2023 § 81 (annettu Valittajalle tiedoksi 16.6.2023), että kerätyn selvityksen ja saatujen havaintojen perusteella optiolukuvuodet voidaan ottaa käyttöön T:mi Matka-Jortikkaa lukuunottamatta. Samalla päätettiin toteuttaa kohdennettu kilpailutus kuljetusreittien 8 ja 11 osalta.

Option käyttöä koskevasta päätöksestä ei ole nimenomaista säännöstä ja option käytössä on muodollisesti kysymys hankintalain 41 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisätilauksesta. Kyse ei ole hankintapäätöksestä, joka tulee hankintalain 123 §:n 1 momentin mukaan perustella. Option käytössä on kysymys voimassa olevan sopimuksen jatkamisesta vanhoihin tai tarjouspyynnössä määritetyin ehdoin ja näin ollen se on verrattavissa lisätilaukseen. Hankintalain 123 §:n 3 momentin nimenomaisen säännöksen mukaan lisätilauksesta ei ole tarpeen tehdä perusteltua kirjallista päätöstä. Hankintayksikkö voi päättää käyttääkö se optiomahdollisuutta lainkaan eikä hankintalaki edellytä optiolukuvuosien käyttöönoton tai käyttämättä jättämisen perustelemista.

Säkylän kunnalla on kunkin liikennöitsijän kanssa erilliset sopimukset eli jokaista sopimusta ja sopimuksen toimintaa arvioidaan omanaan. Säkylän kunnalla on tilaajana oikeus päättää ne liikennöitsijät, joiden kanssa optiolukuvuodet otetaan käyttöön eikä optiovuosien käyttöä tarvitse perustella suhteessa muihin liikennöitsijöihin. Tasavertaista kohtelua on se, että jokaista sopimusta arvioidaan pääsopimuskauden päättyessä ja päätös sopimuksen jatkamisesta tehdään mahdollisimman yhdenmukaisia

kriteerejä noudattaen. Yhdenvertaisuus ei tarkoita sitä, että joko kaikki sopimukset päätetään tai kaikkia sopimuksia jatketaan. Optiolukuvuosien käyttöä koskevassa päätöksessä on kuitenkin todettu sen perustuvan keväällä 2023 toteutettuun koulukuljetuskyselyyn, puhelimitse ja sähköpostitse tulleisiin palautteisiin ja tilaajan havaintoihin. Havaintoja on tehty yhdenmukaisesti liittyen kaikkiin liikennöitsijöihin. Hankintayksikkö on noudattanut hankintalain 3 §:n vaatimuksia tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta. Optiolukuvuosia koskeva päätös ei perustunut vain palautteisiin ja tehtyihin havaintoihin, vaan Säskylän kunnalla on ollut myös perusteet sopimuksen purkamiseen.

Valittajan mukaan päätös on tehty vastoin hallinnon oikeusperiaatteita sekä perustelamatta sitä hallintolain 45 §:n edellyttämällä tavalla. Hankintayksikkö katsoo, että päätös on perusteltu, vaikka tähän tapaukseen sovellettavan hankintalain 123 §: 3 momentin säännöksen mukaan lisätilausta, jollaiseksi option käyttö siis tulkitaan, ei tarvitse perustella. Hallintolain 45 §:n vaatimus väistyy ko. hankintalain erityissäännöksen tieltä. Hallinnon oikeusperiaatteisiin liittyvät yhtä lailla hankintalain 3 §:n periaatteet, erityisesti syrjimättömyys, jotka tulevat sovellettaviksi hankintamenettelyissä edellyttävinä nimenomaisina hallinto-oikeudellisina periaatteina. Hankintayksikkö on kohdellut objektiivisesti ja syrjimättömästi kaikkia liikennöitsijöitä, eikä se, että joku liikennöitsijä suljetaan optiokaudelta pois erityisesti turvallisuusrikkeiden vuoksi, tarkoita sitä, että liikennöitsijää kohdeltaisiin epätasapuolisesti. Jokaisella liikennöitsijällä on ollut itsenäinen sopimus, jonka toimivuutta on arvioitu. Hankintalaissa ei myöskään edellytetä tarjouspyynnössä määritettäväksi täsmällisemmin kriteerejä, joita tulee soveltaa optiokautta / lisätilausta arvioitaessa.

Säskylän kunta on pannut täytäntöön optiovuodet 1.8.2023 eli uuden lukuvuoden alettua. Samaten on pantu täytäntöön valittajan eli Matka-Jortikan aiemmin hoitamat kuljetusreitit 8 ja 11, joiden ennakoitu kokonaisarvo optiokauden osalta on noin 40 000 euroa. Hankintayksikön käsitys on, että hankinnat kuuluvat julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista annetun lain soveltamisalaan. Valituksen kohteena olevista kahdesta reitistä ei julkaistu hankintailmoitusta, vaan ne ostettiin tarjouspyyntöön perustuen muita kuljetusreittejä hoitaneilta liikennöitsijöiltä.

Säskylän kunta vaatii, että tuomioistuin hylkää Valittajan valituksen sekä siihen liittyvän täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen. Valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimus on hylättävä. Säskylän kunta vaatii, että tuomioistuin velvoittaa osapuolet vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Liitteet

- 1) Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
- 2) Lisäaikapyyntö lausuntoon
- 3) Sivistyslautakunnan päätös 27.4.2021 § 23 (päätös reittikohtaisista liikennöitsijöistä lukuvuosina 2021-22 ja 2022-23)
- 4) Alkuperäinen sopimus T:mi Matka-Jortikan kanssa
- 5) Sivistyslautakunnan päätös 7.3.2023 § 32 (päätös optiovuosien käyttämisestä / laatutekijöiden varmistaminen)
- 6) Tarjouspyyntö 1.6.2023 ("Kohdennettu kilpailutus")
- 7) Sivistyslautakunnan päätös 13.6.2023 § 81 (päätös optiovuosien käytöstä)
- 8) Sivistyslautakunnan päätös 24.8.2023 § 94 (päätös oikaisuvaatimuksen hylkäyksestä)

9) Säskylän kunnanhallituksen lausunto Turun hallinto-oikeudelle

Oheismateriaali nähtävissä kokouksessa.

Lisätietoja Sivistysjohtaja Päivi Österman, puh. 044 517 0008 tai
Sivistystoimen hallintopäällikkö Sarita Sandelin puh. 044 783 1070

Esittelijä Sivistysjohtaja Päivi Österman

Päätösehdotus Sivistyslautakunta käsittelee lausuntopyynnön ja siihen liittyvät asiakirjat kokouksessa ja välittää sen edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

=====

KHALL 27.11.2023 § 233

Esityslistan liitteenä Säskylän kunnanhallituksen lausunto Turun hallinto-oikeudelle.

Oheismateriaalit on toimitettu kunnanhallituksen jäsenille.

Lisätietoja Sivistysjohtaja Päivi Österman, puh. 044 517 0008 tai
Sivistystoimen hallintopäällikkö Sarita Sandelin puh. 044 783 1070

Esittelijä Kunnanjohtaja Teijo Mäenpää

Päätösehdotus Kunnanhallitus antaa hallinto-oikeudelle sivistyslautakunnan valmisteleman lausunnon sekä toimittaa lautakunnan kokoaman ja esittämän aineiston hallinto-oikeudelle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

=====

SIVLA 07.03.2024 § 25
954/12.01.12/2023

Markkinaoikeuden vastinepyyntö 25.1.2024 (dnro. 533/03.04.04.00.04/2023)

Markkinaoikeus osoitti Säskylän kunnalle vastinepyynnön koskien Ari Jortikan, T:mi Matka-Jortikan valitusta Säskylän sivistyslautakunnan 24.8.2023 tekemästä päätöksestä § 94. Vastine pyydettiin alun perin toimittamaan viimeistään 12.2.2024, mutta markkinaoikeus myönsi jatkoaikaa 16.2.2024 asti.

Vastineen sisältö

Hankintayksikön on vastineessa annettava selostuksensa asiasta, vastattava valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Vastineen toimittamisen yhteydessä pyydetään lisäksi toimittamaan jäljennökset kaikista asiaan oleellisesti vaikuttavista asiakirjoista, joita ovat ainakin seuraavat asiakirjat liitteineen:

- hankinnasta julkaistut hankintailmoitukset tai selvitys siitä, miksi hankintailmoitusta ei ole julkaistu (julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 7 luku)

- tarjouspyyntö

- tarjouskilpailun voittaneen yhden tai useamman tarjoajan tarjous ja mahdollinen osallistumishakemus sekä sellaisten tarjoajien tarjoukset ja osallistumishakemukset, joiden käsittelyn ja arvioinnin lainmukaisuudesta valittaja on esittänyt asiassa väitteitä; mikäli hankintayksikkö pitää joitain muitakin tarjouksia tai osallistumishakemuksia merkityksellisinä asian ratkaisemisen kannalta, myös nämä tarjoukset ja osallistumishakemukset pyydetään toimittamaan

- hankintapäätös ja tarjousvertailua koskevat asiakirjat - hankintasopimus (mikäli jo allekirjoitettu).

Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset

Jos hankintayksikkö esittää vaatimuksen oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta, sen on vastineessa:

- yksilöitävä vaatimuksensa euromäärä, toimitettava kuluerittely ja

- ilmoitettava, vaaditaanko oikeudenkäyntikulut arvonlisäverottomina vai arvonlisäverollisina.

Jos kuluvaatimukseen sisältyy asiamiehen käyttämiseen perustuva arvonlisävero, on veron osuus oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta eriteltävä ja lisäksi ilmoitettava, saako hankintayksikkö vähentää veron määrän omassa verotuksessaan.

Esityslistan oheismateriaalina Turun hallinto-oikeuden päätös 15.12.2023, valittajan lausuma, vastinepyyntö ja Säkylän kunnan 15.2.2024 vastine oheismateriaaleineen.

Lisätietoja

Sivistysjohtaja Merja Ääri, merja.aari@sakyla.fi, puh. 044 732 8140 tai sivistystoimen hallintopäällikkö Sarita Sandelin, sarita.sandelin@sakyla.fi, puh. 044 783 1070

Esittelijä

Sivistysjohtaja Merja Ääri

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee vastineen ja siihen liittyvät asiakirjat tietoon saatetuksi ja välittää sen edelleen kunnanhallituksen tietouteen.

Päätös

Päätösehdotuksen mukaan.

=====